

Tema **Dreptul diplomatic și consular**

1. Planul prelegerii:

1. Noțiunea și evoluția dreptului diplomatic și consular
2. Izvoarele dreptului diplomatic și consular
3. Organele de stat responsabile de relațiile internaționale
4. Misiunile diplomatice permanente
5. Oficiile consulare
6. Personalul, clasele și posturile diplomatice și consulare
7. Funcțiile diplomatice și consulare
8. Privilegiile și imunitățile diplomatice și consulare
9. Misiunile speciale
10. Reprezentarea statelor pe lângă organizațiile internaționale
12. Activitatea diplomatică a Republicii Moldova.

2. Obiectivele prelegerii:

- Să definească dreptul diplomatic;
- Să definească dreptul consular;
- Să identifice categoriile izvoarelor dreptului diplomatic și consular;
- Să stabilească relațiile diplomatice și consulare;
- Să compare organele de stat responsabile de relațiile internaționale;
- Să repartizeze atribuțiile Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova;
- Să determine procedura de numire a șefului misiunii diplomatice, a postului consular și a personalului diplomatic și consular;
- Să distingă clasele și gradele diplomatice și consulare;
- Să compare privilegiile și imunitățile diplomatice și consulare;
- Să stabilească actualitatea și trăsăturile diplomației ad-hoc;
- Să estime activitatea diplomatică a Republicii Moldova;
- Să propună structura misiunilor diplomatice permanente și a oficiilor consulare;
- Să formuleze funcțiile diplomatice și consulare
- Să propună privilegiile și imunitățile diplomatice și consulare.

3. Bibliografie :

1. Andronovici C. , **DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, Ed. "Graphix", Iași, 1993.
2. Alland Denis, **DROIT INTERNATIONAL PUBLIC**, Ed. PUF, Paris 2000.
3. Balan Oleg, Serbenco Eduard, **DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, vol. 1, Chișinău 2001.
4. Balan Oleg, Burian Alexandru, **DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, vol. 2, Chișinău 2001.
5. Бекашев К. А., **МЕЖДУНАРОДНОЕ ПУБЛИЧНОЕ ПРАВО**, Учебник, Проспект, Москва 2004.
6. Блатова Н. Т. , **МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО В ДОКУМЕНТАХ**, Москва 1982.
7. Bolitineanu Alexandru, Năstase Adrian, Aurescu B., **DREPT INTERNAȚIONAL CONTEMPORAN**, Ed. ALL BECK, 2-a ed. București 2000.
8. Combacau Jean, Sur Serge, **DROIT INTERNATIONAL PUBLIC**, 3-e ed., MONTCHRESTIEN, Paris 1997.

9. Carreau Dominique, **DROIT INTERNATIONAL**, 6-e ed., PEDONE, 1999.
10. Crețu Vasile, **DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, București 2001.
11. Diaconu Ion, **CURS DE DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, Ed. Șansa, București 1993/1997.
12. Diaconu Ion, **TRATAT DE DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, 1 volum, Ed. "Lumina Lex", București 2002.
13. Dupuy Pierre-Marie, **DROIT INTERNATIONAL PUBLIC**, 4-e ed., DALLOZ, 1998.
14. Dupuy Pierre-Marie, **LES GRANDS TEXTES DE DROIT INTERNATIONAL**, 2-e ed., Paris 2000.
15. Frangi Marc, Schulz Patrick, **DROIT DES RELATIONS INTERNATIONALES**, Ed. DALLOZ, 1995.
16. Ecobescu Nicolae, Duculescu Victor, **DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, vol. 1, Ed. "Hyperion", București 1993.
17. Geamănu Grigore, **DREPT INTERNAȚIONAL CONTEMPORAN**, Ed. didactică și pedagogică, București 1975/1981, 2 volume.
18. Herchi Ș. **DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, Ediția a II-a, Ed. Convex, Oradea 2000.
19. Колосов И.М., Кривчикова Э.С., 3 тома, **ДЕЙСТВУЮЩЕЕ МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО**, Москва 1997.
20. Колосов И.М., Кривчикова Э.С., **МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО**, Международные отношения, Москва 2003.
21. Кузнецов В. И., **МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО**, Учебник, Москва, Юристъ 2001.
22. Лукашук И.И., **МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО**, Общая часть, особенная часть, Москва 1997.
23. Mazilu Dumitru, **DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, Ed. Lumina LEX, București 2001.
24. Miga-Besteliu Raluca, **DREPT INTERNAȚIONAL – INTRODUCERE ÎN DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, Ed. ALL, București 1997.
25. Mazilu Dumitru, **DREPTUL PĂCII. TRATAT**, Ed. All Beck, București 1999
26. Mihăilă Marian, **ELEMENTE DE DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC ȘI PRIVAT**, Ed. All Beck, București 2001.
27. Năstase A., Aurescu B., Jura C., **DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC – SINTEZE PENTRU EXAMINE**, Ed. All Beck, București 2002.
28. Nguyen Quoc Dinh, Patrick Daillier, Alain Pellet, **DROIT INTERNATIONAL PUBLIC**, Ed. L.G.D.J., Paris 1999.
29. Niciu Marțian, **DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, Ed. Chemarea, Iași, 2 volume 1993 /1997.
30. Niciu Marțian, **DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, Ed. SERVOSAT, Arad, 2001.
31. Niciu Marțian, **CULEGERE DE DOCUMENTE DE DREPT INTERNAȚIONAL**, 2 volume, Ed. Lumina LEX, 1997.
32. Панов В.П., Филимонова М.В., Шульга С.В., **МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО В СХЕМАХ И ТАБЛИЦАХ**, Учебное пособие, Москва 1997.
33. Панов В. П., **МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО**, Москва 1997.
34. Popescu Dumitra, Năstase Andrian, **DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, București 1997.
35. Popescu Dumitra, Năstase Adrian, Coman F., **DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, Casa de editură și presă "Șansa", București 1994, revăzută și adăugită în 1997.
36. Preda-Mătășaru Aurel, **TRATAT DE DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC**, Ed. Lumina LEX, București 2002.
37. Rousseau Charle, **DROIT INTERNATIONAL**, 10-e ed., DALLOZ, 1984.
38. **TRATATE INTERNAȚIONALE**, Monitorul Oficial, Vol. 1-23.
39. Ушаков Н. А., **МЕЖДУНАРОДНОЕ ПРАВО**, Учебник, Юристъ, Москва 2003
40. Черниченко С. В., **ТЕОРИЯ МЕЖДУНАРОДНОГО ПРАВО**, том.2, Москва 1999

- Regulamentul de la Viena cu privire la rangurile reprezentanților diplomatici 1815 + Protocolul facultativ din 1818
- Convenția de la Havana cu privire la funcționarii diplomatici 1928
- Convenția cu privire la privilegiile și imunitățile Națiunilor Unite 1946 (*ratificată prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 233 din 29.09.1994*)
- Convenția de la Viena cu privire la relațiile diplomatice 1961 (*ratificată prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 1135 din 04.08.1992*)
- Convenția cu privire la misiunile speciale 1969
- Convenția privind prevenirea și pedeapsa pentru crimele săvârșite contra persoanelor care se bucură de protecție internațională inclusiv contra agenților diplomatici 1973 (*ratificată prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 1255 din 16.0.1997*)
- Convenția de la Viena cu privire la reprezentarea statelor în relațiile sale cu organizațiile internaționale cu caracter universal 1975
- Convenția cu privire la securitatea personalului ONU 1994

- Constituția Republicii Moldova 29.07.1994
- Legea Republicii Moldova cu privire la statutul misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova în alte state nr. 1133 din 4.8.1992, Monitorul Oficial nr.8 , 1992
- Legea Republicii Moldova cu privire la statutul misiunilor diplomatice ale statelor străine în Republica Moldova nr. 1134 din 4.8.1992, Monitorul Oficial nr.8 , 1992
- Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Concepției politicii externe a Republicii Moldova nr. 368 din 08.02.1995, Monitorul Oficial nr. 20 din 06.04.1995
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova despre adoptarea Regulamentului privind modul de restituire de la buget a sumelor TVA, achitate de către misiunile diplomatice străine pe mărfurile (lucrările, serviciile) procurate în scopuri de protocol, precum și de membrii corpului diplomatic pentru consumul personal nr. 1302 din 26.12.2000, Monitorul Oficial 11.01.2004
- Hotărâre Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Regulamentului privind birourile (secțiile) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova peste hotare nr. 1369 din 7.12.2001, Monitorul Oficial nr. 152-154 din 13.12.2001
- Legea Republicii Moldova cu privire la serviciul diplomatic nr. 761 – XV din 27 12.2001, Monitorul Oficial nr.20 din 5.2.2002
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la activitatea Mișterului Afacerilor Externe nr. 1062 din 8.08.2002, Monitorul Oficial 117-119 din 15.08.2002
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Regulamentului Ministerului Afacerilor Externe nr. 649 din 29.05.2003, Monitorul Oficial nr. 99-103 din 06.06.2003

4. Teze (reper de conținut):

1. Noțiunea și evoluția dreptului diplomatic și consular

DIPLOMAȚIA

Diplomația este o activitate a unor organe de stat specializate și să realizeze politica externă a statelor. Această activitate este cunoscută din antichitate și s-a desfășurat continuu sub diferite forme, de la ceea ce se cunoștea – sol, până la ce cunoaște astăzi - misiuni diplomatice permanente sau temporare.

Termenul de diplomație vine de la grecescul „diploma” care desemna documentele în dublu exemplar pe care-l primea solul(un exemplar) al doilea rămânea la cancelarie. Această activitate

diplomatică s-a desfășurat din cele mai vechi timpuri și până în sec. XV numai sub forma diplomației temporare (ad-hoc) care există și astăzi; și sub formă diplomației permanente au apărut în sec. XV pentru prima dată în practica orașelor italiene : Veneția, Florența, și care alături de diplomația temporară reprezintă forma principală de reprezentare a statelor. Această activitatea cu totul specială are o serie de trăsături:

a) activitate politico-juridică. Politica realizează politica externă și este juridică fiindcă este producătoare de efecte juridice;

b) are metode proprii, concepte proprii și finalitate proprii:

- principala funcție este de reprezentare a statelor și a altor subiecte de drept internațional;
- ca metodă folosește tratativele și negocierile;
- conceptul care stă la baza diplomației este cel al dialogului ca o alternativă la confruntare

c) este o activitate extrem de dinamică, esența ei fiind flexibilitatea: posibilitatea de a se adapta permanent prin metode și soluții la condițiile concrete. Se ține cont de situația momentului, reacția interlocutorilor și factorul de oportunitate. Diplomația este considerată o știință pentru că are un sistem de cunoștințe încheiate și este o artă în administrarea afacerilor externe, uneori o artă a înțelegerii a relațiilor de comunicare între națiuni. Diplomația este reglementată de dreptul diplomatic care este un domeniu al dreptului internațional public. La început până în zilele noastre normale au fost cutumiare pentru ca în zilele noastre să fie reglementate prin tratate internaționale.

DEFINIȚIE

Dreptul diplomatic reprezintă totalitatea normelor juridice care reglementează statutul organelor diplomatice, sarcinile, competența, organizarea, funcțiile și statutul organelor pentru relațiile externe.

2. Izvoarele dreptului diplomatic și consular

1. sunt izvoarele dreptului internațional, în principiu
 2. de drept proprii
 3. cel mai vechi și important izvor a fost cutuma. Primele reglementări scrise a apărut în 1815 iar până în 1961 la Convenția de la Viena, dreptul diplomatic devine din drept cutumiar drept convențional
 4. tratatul internațional care poate fi: multilateral și bilateral. Convențiile bilaterale nu pot deroga de la prevederile tratatelor multilaterale.
 5. principiile generatoare de drept internațional sunt principiile fundamentale de drept internațional: independența, suveranitate, neamestecul
 6. analogia – izvor important prin apariția unor state, a organizațiilor internaționale.
- În măsura în care unele reguli de drept intern care reglementează activități diplomatice sunt preluate de alte state, în această măsură ele sunt izvoare de drept diplomatic.

3. Organele de stat responsabile de relațiile internaționale

- A. organe din interiorul statului: constitutionale și specializate
- B. organe din afara teritoriului de stat: permanente și temporare

4. Misiunile diplomatice permanente

RELAȚIILE DIPLOMATICE

Relațiile pe care le au statele pe plan internațional sunt extrem de diverse: economice, comerciale, tehnico-științifice, umanitare.

În această sferă de relații ale unui stat se află și relațiile diplomatice. Locul acestora în aria de relații

internaționale ale unui stat este cel mai important deoarece relevă suveranitatea și independența statelor, atestă personalitatea juridică a statelor, ca subiecte de drept și nu în ultimul rând existența relațiilor diplomatice confirmă o stare normală între state. Pentru stabilirea relațiilor diplomatice între state, practica relevă că trebuie îndeplinite următoarele condiții:

1. entitățile ce stabilesc relații diplomatice trebuie să aibă personalitate juridică internațională, să fie deci subiecte de drept internațional.

2. entitățile între care se vor stabili relații diplomatice trebuie să se fi recunoscut reciproc.

3. să existe un acord de voință în acest sens între cele două entități

Trebuie făcută distincție între stabilirea de relații diplomatice – un moment și înființarea misiunilor diplomatice – alt moment. Sunt două momente succesive.

ÎNCETAREA RELAȚIILOR DIPLOMATICE

Se produc prin diverse modalități: războiul, dispariția statelor, ca subiecte de drept.

Modul cel mai frecvent a fost ruperea relațiilor diplomatice. În practica contemporană concepția s-a schimbat în sensul că dacă până la al II-lea război mondial ruperea relațiilor diplomatice duceau la un conflict - războiul, în practica internațională contemporană ruperea relațiilor diplomatice nu au mai dus la conflict - războiul este interzis.

Există în practica contemporană diferite motive de rupere a relațiilor diplomatice:

- atitudine discreționară

- comportament fie inamic, fie ilicit

- ca urmare a unor manifestări a faptului că un stat are relații diplomatice cu care acel stat nu are relații diplomatice.

Actul de rupere a relațiilor diplomatice este un act politic și unul juridic - produce efecte juridice; este unilateral, poate fi expres (act oficial), tacit, cu o singură condiție: ca acest act să fie neechivoc (să se vadă clar concluzia-ruperea relațiilor diplomatice fără explicații și justificări).

5. Oficiile consulare (conform Convenției 1963)

6. Personalul, clasele și posturile diplomatice și consulare (conform Convenției 1963 + legislația RM)

7. Funcțiile diplomatice și consulare (conform Convenției 1961 și 1963)

Funcția de reprezentare a misiunilor diplomatice

Funcția misiunii diplomatice de a reprezenta statul acreditant este una dintre cele mai vechi - prin ea misiunile permanente afirmându-se în modul cel mai pregnant, chiar din momentul apariției lor ca organe ale relațiilor externe ale statelor; ea este considerată în doctrină ca fiind funcția principală, fundamentală a misiunii diplomatice. Sarcina primordială a fiecărui membru al corpului diplomatice a fost și va continua să fie aceea de a reprezenta interesele statului său.

Șeful misiunii diplomatice reprezintă statul său în totalitatea relațiilor sale internaționale, nu numai față de statul în care a fost acreditat, ci și față de alte state. El reprezintă juridicește statul de care aparține („este purtătorul de cuvânt al șefului statului său și al ministerului de externe, în ce privește comunicările pe care le are de făcut statului în care este acreditat; el primește, de asemenea, comunicările de la acesta pentru a le aduce la cunoștința statului său”), îi este mandatarul; el este imaginea puterii statale, a demnității sale, a independenței sale.

Dată fiind natura sa, misiunea diplomatică reprezintă, din punct de vedere politic, acest stat, prin simplul fapt al existenței sale în statul acreditat. Din punct de vedere juridic (natura juridică a reprezentării diplomatice), se consideră că reprezentanții diplomatici au misiunea de a reprezenta

statul care-i desemnează în statul care îi primește; sunt deci mandatar ai statului acreditant în statul acreditat.

Funcția de reprezentare a misiunii diplomatice se materializează într-un mod extrem de variat; ea atare, participând la anumite forme ale vieții publice a statului acreditat (sărbători naționale, recepții etc. începând cu expunerea drapelului și până la participarea șefului de misiune la diverse ceremonii oficiale solemne în acest stat), agenții diplomatici dau expresie prezenței pe care o are statul acreditant la viața publică a statului acreditat.

Un al doilea sens dat noțiunii de reprezentare este acela de a autoriza misiunea diplomatică să trateze în numele statului trimițător, exprimându-i voința, preocupările și punctele de vedere și valorificându-i drepturile în apărarea intereselor sale, reprezentarea trebuie înțeleasă ca o activitate care are ca scop să facă cunoscut și să apere interesele statului acreditant prin mijloace diplomatice pașnice și politico-juridice.

Noțiunea de reprezentare are o sferă largă de cuprindere, întrucât relațiile dintre cele două guverne sunt, în general, extrem de variate; ele se întind de la negocierile pentru încheierea unui tratat între statele interesate până la efectuarea de demersuri în numele cetățenilor lor și solicitarea de sprijin pentru diferitele puncte de vedere în problemele internaționale.

Funcția de reprezentare este încredințată înainte de toate șefului de misiune în ale cărui scrisori de acreditare se menționează acest lucru. Dar ceilalți membri ai misiunii - personalul diplomatic, în special cei cu funcții superioare, iau parte la exercitarea acestei funcții. Întrucât în majoritatea statelor, guvernele au un caracter reprezentativ, iar decizia în ultimă analiză nu mai aparține exclusiv șefului de stat, sfera activității de reprezentare a agentului diplomatic s-a extins pentru a avea acces la toți factorii de decizie ai statului acreditat.

În cazul reprezentării unui stat de către misiunea sa diplomatică, este vorba de un raport alt raport juridic decât cel al reprezentării internaționale.

În cazul misiunii diplomatice, statul acreditant nu poate fi exonerat de răspunderea care-i revine pentru actele săvârșite de misiunea sa diplomatică invocând faptul că aceasta și-ar fi depășit mandatul care-i fusese încredințat, pentru că, fiind organ al statului acreditant, misiunea diplomatică angajează prin actele sale de reprezentare răspunderea acestui stat.

În al doilea rând, misiunea diplomatică reprezintă interesele statului acreditant și ale cetățenilor acestuia. Trebuie să precizăm, și în acest caz, că nu este vorba de cunoscuta reprezentare de drept civil, ci de reprezentarea pe care misiunea diplomatică o exercită în calitate de organ al statului acreditant, o reprezentare generală în raport cu autoritățile statului acreditat.

8. Corpul diplomatic (conform Convenției 1961)

9. Privilegiile și imunitățile diplomatice și consulare

Privilegiile diplomatice

Privilegiile diplomatice constituie un tratament special datorat agenților diplomatici; conținutul lor constă în beneficiul la unele facilități determinate de prestații speciale și se exprimă în acordarea de către statul de reședință a unor înlesniri excepționale și care au un conținut, în principal, pozitiv, neimplicând, în mod necesar, o activitate specială din partea beneficiarilor.

La articolul 34 din Convenția de la Viena se prevede faptul că „Agentul diplomatic este **scutit de orice impozit și taxe personale sau reale, naționale, regionale sau comunale**, cu excepția:

- R impozitelor indirecte care prin natura lor sunt în mod normal încorporate în prețurile mărfurilor sau ale serviciilor;

- R impozitelor și taxelor asupra bunurilor imobile particulare situate pe teritoriul pe teritoriul statului acreditat, afară numai dacă agentul diplomatic le posedă în contul statului acreditant, în scopurile misiunii;
- R drepturile de succesiune percepute de statul acreditat, sub rezerva dispozițiilor paragrafului 4 din art. 391[1];
- R impozitelor și taxelor asupra veniturilor particulare care își au sursa în statul acreditat și a impozitelor de capital prelevate asupra investițiilor făcute în întreprinderi comerciale situate în statul acreditat;
- R impozitelor și taxelor percepute ca remunerație pentru serviciile concrete prestate;
- R drepturilor de înregistrare, grefă, ipotecă și de timbru în ce privește bunurile imobiliare, sub rezerva dispozițiilor art. 232[2].

Una din principalele privilegii este **libertatea de comunicare**. În această direcție statul acreditat are o dublă îndatorire:

- R să pună la dispoziția misiunii facilități pentru corespondența sa[3];
- R să asigure respectarea secretului corespondenței misiunii.

O limitare există, citată și de altfel în Convenția de la Viena, „Totuși misiunea nu poate instala și utiliza un post de radio emisie decât cu asentimentul statului acreditat”.

O altă facilitate care este reclamată de misiunile diplomatice este cea a **libertății de mișcare**. Acesta este un drept izvorât din necesitatea pentru trimisul diplomatic de a obține o cât mai corectă imagine despre țară în care este trimis, pentru a putea trimite la rândul său aceste informații în țara al cărui cetățean este. În practică pot apărea din „*rațiuni de securitate*” anumite locuri interzise ca acces sau care necesită aprobări speciale, locuri în care diplomații trebuie să poată circula nesuferind nici o limitare.

Un alt drept simbolic acordat misiunii diplomatice este acela de a putea să **arboreze drapelul statului său** precum și de a pune **inscripția cu stema națională** pe imobilul care servește ca local al misiunii diplomatice.

Personalul diplomatic este **scutit de impozite și de taxe** de orice natură, este exceptat de la prestații personale în statul acreditat, precum și de la legislația referitoare la securitatea socială

Spre deosebire de orice altă persoană, agentul diplomatic este **scutit de obligația de a obține permis de ședere sau de a se anunța la organele de poliție locale și de a le prezenta vreun document**.

Un privilegiu de mare valoare în trecut era așa numitul **drept la capelă**. Acesta este un privilegiu de curtoazie care permitea membrilor unei misiuni diplomatice să organizeze oficierea, în incinta misiunii, de către un preot aparținând personalului, a cultului religiei oficiale a statului acreditat.

Imunitatea de jurisdicție penală a agentului diplomatic

Agentul diplomatic este exceptat de la jurisdicția penală a statului acreditat; ca atare el nu poate fi urmărit în fața instanțelor penale ale statului acreditat și nici să fie jenat de vreo autoritate judiciară sau de poliția acestuia.

Dacă agentul diplomatic comite o infracțiune, doctrina și practica dreptului internațional sunt de acord, în prezent, că nu poate fi în nici un caz urmărit penal, judecat sau condamnat; într-o asemenea situație, statul acreditat trebuie să se limiteze la a atrage atenția statului acreditant și a-i cere rechemarea sau eventual condamnarea lui, dar nu-l poate trimite el în judecată.

Imunitatea de jurisdicție penală apare ca o regulă necesară - pentru a evita atingerea adusă libertății diplomatice prin acțiunea procedurilor penale - promovată în mod constant de către guverne și în practica tribunalelor; ea este de maximă importanță pentru agentul diplomatic și ocupă

în cadrul sistemului de imunități, privilegii și facilități, un loc central.

Imunitatea unui agent diplomatic de la jurisdicția penală este recunoscută, chiar și în anumite cazuri extreme, cum ar fi: complotarea împotriva securității statului acreditat sau a membrilor guvernului sau în caz de spionaj, când răspunderea în mod neîndoiește este dovedită. Este de observat că, în vreme ce în cauzele civile statele au renunțat să invoce imunitatea, în materie penală, pare să nu fi existat multe exemple în care să se fi renunțat la imunitatea de la acțiunea penală împotriva unui agent diplomatic.

După cum am mai arătat, dacă un agent diplomatic comite o infracțiune, statul acreditat trebuie să se limiteze să atragă atenția statului acreditant sau poate să declare diplomatul care se face vinovat de încălcarea legilor sale **persona non grata** și să ceară rechemarea lui de către statul acreditant sau în unele cazuri chiar să-l expulzeze, dar nu îl poate trimite în judecată.

Una dintre formele imunității de jurisdicție este exceptarea de la regulile de poliție din statul acreditat, ordinele și regulamentele de poliție nelegându-l în nici un mod pe trimisul diplomatic. Prin imunitatea de jurisdicție de la simpla poliție, se înțelege că, în caz de violare a regulilor de poliție, nu este cazul să se ia măsuri contra agentului diplomatic (aplicându-i amendă sau aducându-l în fața unui organ care se ocupă de contravenții, ori să-l citeze în instanță).

Această imunitate de simplă poliție rezultă din art. 31 din Convenția de la Viena care menționează imunitatea de jurisdicție administrativă. Aceasta nu înseamnă că trimisul diplomatic se poate comporta oricum, el fiind ținut să respecte legile și regulamentele de poliție chiar dacă, în virtutea imunității de jurisdicție, îi este inaplicabilă sancțiunea legală; în plus, se așteaptă de la el ca să se conformeze în mod voluntar ordinelor și regulamentelor poliției locale, întrucât nu-l stânjenesc în exercitarea efectivă a misiunii sale și pentru că respectarea lor prezintă importanță pentru ordinea și siguranța generală a statului.

Inviolabilitatea agentului diplomatic [Articol]

Pentru a asigura inviolabilitatea diplomatică, statul acreditat are obligația de a se abține de la oricare acțiune de constrângere împotriva unui diplomat. De inviolabilitatea personală se bucură și curierii diplomatici, pe baza unui document oficial care trebuie să ateste această calitate.

Convenția de la Viena stipulează că persoana agentului diplomatic este inviolabilă precum și locuința, documentele și bunurile sale (art. 30. alin. 2).

Inviolabilitatea agentului diplomatic este absolută, dar poate avea anumite limite. Astfel, împotriva unui agent diplomatic prins în flagrant delict ar putea fi aplicate măsuri de constrângere, însă, pentru a se evita abuzul, statul acreditat este obligat să motiveze actul și să facă dovada culpabilității agentului. Orice arestare abuzivă dă naștere la răspunderea internațională a statului acreditat. Se consideră că faptele pentru care asupra agentului pot fi aplicate măsuri de constrângere trebuie să fie ori de o extremă gravitate ori de o extremă urgență de a se reține agentul pentru a se preîntâmpina daune majore. În cazul în care nu apare o extremă urgență statul acreditat va trebui să recurgă la procedura declarării **persona non grata** a agentului respectiv și astfel să-l expulzeze fără a recurge la folosirea constrângerii.

Inviolabilitatea personală a agentului diplomatic constă, pe de o parte, în obligația cu caracter negativ a statului acreditat de a se abține în luarea de măsuri de constrângere (ca: arestarea, reținerea, percheziționarea etc.), iar, pe de altă parte, în obligația pozitivă a statului respectiv de a asigura diplomatului străin, prin prevederi adecvate de poliție, norme penale și alte măsuri corespunzătoare, o protecție specială contra oricărei ofense posibile fie materiale, fie morale (de ex. atacuri în presă sau defăimări). Agentul diplomatic este, astfel, îndreptățit la protecția reputației sale, astfel că persoana care-l defăimează trebuie să fie urmărită în justiție.

În situația când s-a produs un atac, răpire sau act terorist împotriva persoanei agentului diplomatic statul acreditat este obligat să ia măsurile necesare pentru ca autorul unor astfel de acte să fie prins, judecat și pedepsit, altfel statul respectiv va fi răspunzător potrivit dreptului internațional pentru neluarea măsurilor reclamate.

Inviolabilitatea începe din momentul în care agentul diplomatic intră pe teritoriul statului acreditat și durează până în momentul în care el părăsește teritoriul respectiv; ea continuă și după ce s-a încheiat misiunea.

Momentul începerii este marcat de notificarea făcută către M.A.E., sau de îndată ce trimisul își face cunoscută prezența oficială prin prezentarea pașaportului și se întinde în mod obișnuit, pe toată durata până la plecarea în cadrul unui termen rezonabil după terminarea misiunii sale.

Inviolabilitatea sediului misiunii diplomatice [Articol]

Inviolabilitatea sediului misiunii diplomatice se referă la birourile misiunii cât și la locuințele agenților diplomatici. Aceasta constă în faptul că autoritățile statului acreditat au obligația de a nu permite funcționarilor lor să pătrundă în aceste clădiri fără aprobarea șefului misiunii diplomatice și de asemenea, au obligația de a lua măsuri pentru a proteja localurile misiunii împotriva pătrunderii sau a producerii de daune din partea persoanelor particulare.

Localurile misiunii diplomatice, mobilierul lor și celelalte obiecte care se află acolo, precum și mijloacele de transport ale misiunii, nu pot face obiectul perchezițiilor, rechizițiilor, propriirii sau al unor măsuri de executare. Locuința particulară a diplomaților este de asemenea inviolabilă.

Inviolabilitatea sediului misiunii diplomatice nu ar trebui să îi dea acesteia posibilitatea de a fi folosită în scopuri contrare funcțiilor ei.

Misiunea diplomatică trebuie să respecte legile statului acreditat în materie sanitară, cele referitoare la construcțiile de imobile etc.

Inviolabilitatea sediului misiunii diplomatice se menține și în cazul ruperii relațiilor diplomatice între state sau al rechemării temporare sau definitive a personalului misiunii diplomatice de către statul acreditat, sau în cazul izbucnirii unui conflict armat între statul acreditat și statul acreditat.

Convenția de la Viena precizează că statul acreditat are obligația să ia toate măsurile pentru a nu permite ca localurile misiunii diplomatice să fie invadate sau deteriorate, ori liniștea misiunii să fie deteriorată. În cazul când statul acreditat nu ia toate măsurile pentru a asigura paza în acest domeniu, el este răspunzător din punct de vedere al dreptului internațional.

9. Misiunile speciale (conform Convenției 1969)

10. Reprezentarea statelor pe lângă organizațiile internaționale (conform Convenției 1975)

12. Activitatea diplomatică a Republicii Moldova – lucrul individual ghidat al studentului cu informația de pe pagina MAEIE